

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr., s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyílttér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltnék.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Sprencz György szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Györgyjakab Márton nyomdabérlőnél.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetések, nyílttéri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Felhívás előfizetésre

a „Székelyföld“ 1885. évi folyamára.

A „Székelyföld“ című közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 frt. — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

Előfizetések elfogadtatnak Kézdi-Vásárhelyt a kiadó-hivatalban, Csik-Szeredán Györgyjakab Márton nyomdabérlőnél. Az előfizetési pénzek vidékről — levegőszerűben posta-utalvánnyal — Kézdi-Vásárhelyre, lapunk kiadó-hivatalába küldendők.

Félreértés kikerülése végett kijelentjük, hogy azoknak, kik előfizetéseikkel hátrálékban vannak, lapunkat csak azon reményben küldöttük és fogjuk talán ezután is küldeni, hogy a hátrálékot utólagosan befizetik.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

A székely kivándorlásról.

K.-Vásárhely, 1885. júl. 17.

III.

Valamiképen Csikmegyében a pór nép között az anya csak akkor tartja leánya nevelését teljesen befejezettnek, ha Brassóban egy néhány évet szolgált, úgy Háromszék megyében sok községben mindinkább életre kezd kapni azon di-

vat, hogy a leányok Romániában próbáljanak szerencsét. Nem tudjuk megmondani, hogy fajunkra nézve melyik szokás veszélyesebb, a brassói vagy románai szolgálat-e, de arról meg vagyunk győződve, hogy igen sok különösnek látszó körülmény épen ezen szokásokban leli magyarázatát.

Ha például ujonezozás alkalmával az ember végig tekint a 20 éves székely ifjak során, alig képes elhinni, hogy az erőteljes, egészséges székely nép ifjuságát látja maga előtt. Az apró, beteges kinézésű ifjak között alig lehet látni egy-egy erőteljes, egészséges, szép alakot s 100 közül az új sorozási rendszer mellett is alig válik be 20—30. Ha a régi székelyek felébrednének sirjokból, alig ismernének rá a korcs utódokra.

Továbbá, ha megfigyeljük, láthatjuk, hogy némely község lakosai, — dacára annak, hogy jó vizük és levegőjük van — mintha egy titkos betegség dülne közöttük, sápadt, beteges kinézésűek, kicsiny termetűek, elcsenevészedettek. A férfiak erőtlenekek, a nők korán megvénytnek, csunyak s az egész községben alig lehet egy egészséges, szép alakot találni, míg a szomszéd község lakossága hasonló természeti viszonyok között erős, egészséges alakokat mutat fel.

Ezen elsatnyulásnak oka nagy részben a románai látogatásokra vezethető vissza. A bűnös élettel, a prostitúcióval járó kórok, átláptálva az egyes községekbe, titkosan dülnek ott a nép között s a szülők vétkei az utódokban boszulják meg ezerszeresen magukat. A meg-

rontott, megmérgezett vér oly betegségeket támaszt a nép között, melyek eddig a civilizáció révén csak a műveltebb osztályt sújtották. Itt kevésbé veszélyes, de ott, mi által sem gátoltatva, egész családokat megront, végromlásra vezet.

Erről természetesen vajmi kevesen tudnak s talán maga a közigazgatás is csak halvány sejtelemmel bírhat; azonban mi megbízható forrásból tudjuk, hogy úgy van.

Bővebben tárgyalhatnók e kérdést, mert konkrét esetek is állnak rendelkezésünkre; azonban a szemérmes kisvárosi társadalom iránt való tekintetből elégnék tartjuk, hogy — ha burkoltan is, de azt hisszük, elég érthetően — rámutattunk a bajra, a többiek az illetékes hivatalos közegekre bízván.

A fennebb elősorolt bajok főokát a székely kivándorlásban s különösen a székely leányoknak Romániába való beszállításában látjuk, s azt hisszük, hogy ebben mindenki igazat fog adni nekünk.

E tárgyban tett észleleteink eredményét röviden előadva, fajunk érdekében szükségesnek látjuk, hogy ezen bajon mihamarabb segítve legyen. A székely kivándorlást megakadályozni nem lehet mindaddig, míg a föld nem nyújt elég életmódot lakosainak; de igen is megakadályozható a székely leányok kimenetele.

Mi ezen cél elérésére a következő, igen könnyen keresztülvihető intézkedéseket látjuk szükségeseknek. Először: hagyassék meg az utlevél-utalvány ki-

falusi kegyeit hajhászták s kik igen sokat köszönhetnek a nagy ur befolyásának. Bántotta őket, hogy egy vagyonilag bukott s a halállal vívódó embernek köszönhetnek mindent, s minden igyekezetük oda irányult, hogy minden régebben fennállott összeköttetést maguktól elhárítsanak.

Akadnak olyan emberek is, kik semmi jót sem élvezve Hétfalusitól, igazi mély részvételt viseltettek a szerencsétlen család iránt s aggódva néztek elébe a bekövetkezendő nagy szerencsétlenségnek, mert köztudomásu dolog volt, hogy ő nagyméltósága halálával nemcsak a család feje dül ki; hanem a fényes család is teljesen tönkre jut. Az oly sokáig toldozott-foltozott alkotmány összedül, az ő nagyméltósága tekintélyével elhallgattatott hitelezők fel fognak lépni s mint éhes ebek a kőnczon, meg fognak osztani az ősi vagyon utolsó foszlányain, s csak a jó Isten tudja, hogy mi lesz a nő és a gyermekek sorsa!

Hétfalusi annak idejében nagy ur volt a megyében. Fényes neve, nagy vagyona és szép tehetségei fényes pályát jelöltek ki számára, és ő dicsőítségesen meg is felelt a reményeknek. Mint megyéjének főispánja, sokat tett, szónokolt, reformált, de legtöbbet költött. Midőn bokros érdemei elismerésül a

állításával megbízott hatóságoknak, hogy a leánykereskedéssel foglalkozó üzérek (egyáltalán jóllismert személyek) folytonosan szemmel tartassanak és ezek részére semmi czim és ürügy alatt utlevél ne adassék. Másodszor: felhivandó lenne a határszéli vesztegintézet igazgatósága, hogy a leányoknak titkos erdei utakon való becsempészése felett szigoruan őrködjék. Harmadszor: utasítsassék minden előjáróság, hogy 24 éven aluli leányoknak — kivéve, ha szülőkkel utaznak — még utitársi minőségben se adassék engedély.

Ezen intézkedések pontos és szigorú betartása mellett remélhető, hogy ha nem is egészen, de nagy részben segítve leend a bajon.

O.

A kormány — mint a Pol. Corr.-nek Budapestről jelentik — a belügyet illetőleg első sorban a közigazgatási ügygel fog foglalkozni. A főispáni állás államhivattalá fog átalakítani s minden főispán mellé a belügy-miniszteriumból egy állandó titkár fog ki-neveztetni. A főispánok hatásköre pedig akként tervezetik kibővíteni, hogy a jövőben államellenes határozatok ne hozhatssanak.

Romániai vámviszonyok. Bukarestben, mint onnan írják, igen élénken foglalkoznak a vámügygel különösen azok, a kik Ausztria-Magyarországból szerzik be áruikat, mert előre látják, hogy ha az új szerződést a románai általános tarifa alapján kell megkötöni, ez alig legyőzhető akadályokba fog ütközni, a mi az alábbi példákban világosan kitűnik. Friss és sózott húsért az eddigi szerződésen alapuló tarifa szerint 4 és 6-50 frank vám fizetendő 100 kilogrammonként; az általános

valóságos belső titkos tanácsosi czimet megnyeré, új méltóságát azzal kezdé meg, hogy magának adott titkon tanácsot arra nézve, hogy jövőre bevételeit és kiadásait rendezze. Azonban a jó tanács nem fogott; az új méltóság újabb fényt igényelt, s ő méltósága tudta, hogy mivel tartozik nevének és rangjának.

Hétfalusi hosszú pályafutása alatt minden alkalommal nagy tevékenységet fejtett ki s százazreket költött el a nélkül, hogy maga a vélt cél szívéig legkevésbé is érintette volna. Őt csak egy vágy hevíté: hogy az ő akarata létesüljön, ő róla mindig beszéljenek, hogy őt mindenki ünnepelje. Soha egy fillért sem adott oly célra, melyről tudta, hogy az nem fog nyilvánosságra jöni, s egy szegény iparral órákig alkudott egy pár forint felett, míg egy képviselőválasztásra ezereket dobott ki, csak hogy az ő jelöltje győzzön. Hétfalusi önző lelkét csak a népszerűség utáni vágy tölté be s ezért egész vagyonát feláldozá.

Neje, született Belényesi Olga grófnő, egy fényes, de nagyon szegény család 5-ik leánya, sok tekintetben méltó volt férjéhez, ép oly rideg és önző; azonban az ő szívé a népszerűség s az emberek tömjenezése sem érinté; mit sem törődött a tömeg jó vagy

A „Székelyföld“ tárczája.

Szürke felhők . . .

Rzürke felhők borítják be az eget.
Érzem, hogy a bánat engem eltemet.
Nem fáj nekem elhagyni a világot.
Miért fájna, hajh! mikor annyit bántott?!

Zizegve hull a lesárgult falevél,
Ide s tova sepi a bus őszi szél.
Odahagyá a nyugalmas faágat,
Többé soha nyugtot nem is találhat.

Én is ilyen sárgult falevél vagyok;
Ha meghalok, még emléket sem hagyok:
Elviszi az őszi szél emlékeimet,
Ha már a sir mély gödrébe eltemet.

Jámborné Tasnádi Julia.

Kamilla.

(Elbeszélés.)

Irta Dobay János.

I.

Halotti csend uralkodik az ősi kastély körül. A valóságos belső titkos tanácsos ur ő nagyméltósága haldoklik.

Mintha a halál lehelete elhervasztott volna mindent, oly pusztá, elhagyatott itt minden. Naphosszat alig lehet a tágas udvaron egy élő alakot látni; az is nesztelen léptekkel siet tova s tűnik el a kastélyban. Látogatók nem zavarják a haldokló utolsó perceit; az orvosok már régen kimondották az ítéletet; az egykor hatalmas ur kegyeire már senki sem szíksége; haragjától nem lehet félni; s mit lehetne okosabbat tenni, mint hagyni ő nagyméltóságát, hogy csendesesen fejezze be fényesen megfutott pályáját? Aztán meg gyöngédtelenség is volna a bekövetkezendő szerencsétlenség perceiben a család nyugalmát zavarni — gondolák magukban a jólelkű emberek. — Hétfalusi egy könnyelmű ember volt, — szóltak mások — tönkre tette magát, koldusbotra juttatá családját; nem érdemli meg, hogy részvételt legyen iránta az ember. — Hm! ki mit keres, megtalálja, — suttogtak a nők — a nagyurságnak nemsokára vége lesz; a dobot megütik a kastély felett, s a gögös tanácsosné s a kevély kisasszony s a bolondos urfi elmehetnek mint „szegény rokonok“ a család valamely tagjához kegyelemkenyérre, vagy kezükbe vehetik a koldusbotot.

Igy beszéltek azok, kik nem régiben Hét-

tarifa szerint 30 frankot kell fizetni. A vajnak, Erdély e fő kivitel czikkének vámját 12:50 frankról 80 frankra emelnék fel; a kétszersült (ezt Brassóból szállítanak sokat Romániába) 2 frankról 24 frankra emeltetnék, s a most vámmentes buzaliszt 12 frank vám alá esnék metermézsáinkint. Borokért hordókban és palackokban az eddigi szerződéses tarifa alapján 5 és fél százalékot kell fizetni ürtartalom szerint; az új autonom tarifa szerint 60 és 100 frank vám fizetendő 100 kilogrammonként. Ezzel a magas tarifával Románia a magyar borokat egészen kizárja területéről. A szeszes italok váma 20 frankról 100 frankra, a gyümölcskonzerveké 20 frankról 120 frankra, az ugorka- és más gyümölcskonzerveké 2 frankról 80 frankra emeltetik metermézsáinkint. Legfeltűnőbb a bőr és bőr árak vámjának felemelése. Így a nyereg és lószerszám vámját az utonon tarifa 45 frankról 200 frankra, a bőr- és posztó-anyagból való cipőké 90 frankról 600 frankra, a selyem és felselyem cipőké 90 frankról 800 frankra emeli 100 kilogrammonként. A statisztikai kimutatás szerint az 1883-ban Romániába bevitt 15.933,152 frank értékű cipőáruból 14.831,488 frank értékű Ausztria-Magyarországban készült. Az utonon tarifa tehát Ausztria-Magyarországnak nagyon sokat fog ártani.

Kiállítási karezetatok.

(Saját levelezőnk től.)

Budapest, 1885. július 6-án.

Csik-Szeredától Budapestig mind azon gondolat foglalkoztatott, hogy lépten-nyomon természeti, művészeti tökéletességekkel találkozom. Székely-Udvarhelyen már csalódásba kellett esnem, mert oly négy darab csögös-bogos parát fogtak a postakocsi elé, hogy minden reményünk elveszett, hogy az indulás 2 órai késedelmét helyrehozassuk, bárha a konduktor egész Héjjasfalváig még 10 percznyi időt sem engedett az utazóknak. A bárói fogat sok biztatást kívánt, a gyenge kenderhám pedig a boldogasszonyfalvi lejtőn elszakadt, s csakis a kocsis ügyességének köszönhetők, hogy földi utazásunkat a mennyivel föl nem váltottuk.

A mennyei gondviselés megmentett a földi gondatlanság veszélyeitől és eljutottunk Héjjasfalvára, honnan már gőzerővel szállítják az embert tovább.

Július 2-án, midőn a vasutra ültem, nagyrészt a Kossuth által feltalált kocsi állottak rendelkezésre. Ennél kényelmesebbet képzelni sem lehet. Minden kocsi 4 külön fülkét foglal magában, melyek közül a két szélső 4—4 személyre ülssel, szemben egy nagy tükrrel és alatta egy kis asztalkával van ellátva, ajtaja pedig oldalba látható. A

rossz véleményével. Lassankint megbékülve a sorssal, mely őt egy gazdag és tekintélyes, de nem a magasabb körökből való ember karjai közé dobá, úgy tekintette magát, mint a név érdekében hozott áldozatot. Nem szerettem férjét s talán gyermekeit sem; azonban az általa kötelességnek vélt teendőket pontosan teljesítette. Férje által rendezett ünnepélyeknél megjelent, egy néhány fagyos szót váltott; gyermekei nevelésére felügyelt, a menyiben a nevelők és nevelőnők által hetenkint egyszer informáltatta magát; s ha ezeket elvégezte, lakosztályába vonult, nem törődve a külvilággal, s napokig nem volt látható.

Bármily kevésbé törődött is a grófnő az anyagiakkal, mégsem kerülhetett el figyelmét azon változás, mely az utóbbi években a háztartásban végbement. A fényes ünnepélyek megszűntek, a cselédek száma megapadt, a hintós lovakkal el kellett adni, a kastély drága butorainak évenként való újítása évről évre elmaradt s a grófnő részére tüpéznékpen megállapított évi összeg redukáltatott stb., s midőn ez iránt a grófnő kérdést intézett, Hétfalusi zavart hangon tárta fel a helyzetet s kérte a grófnőt, hogy jövőre alkalmazkodjék a viszonyokhoz. A grófnő egy szó nélkül hallgatá végig a férj vallomásait s aztán megvető pillantást vetve rá, szobáiba vonult

két közepső 8—8 személyre egymással szemben fekvő kettős ülést foglal magában.

Az említett négy osztályba összesen 24 személy fér el. A fülkéket három oldalon üvegtallal ellátott folyosó veszi körül, melyen az utasok, ha az ülést megunták, kényelmesen sétálhatnak, sőt ha a szomszéd-ban ismerősük van, látogatába is mehetnek. Az utasnak ezen kocsikról soha sem kell leszállania. El van az látva vízvezetékkel berendezett ürszékkel, toalett-szobával, mosdó-helyiséggel; sőt minden kocsi alsó és felső végén egy kis négyzetű tornyocskára van, oldalt és felül üvegtallal borítva, honnan kényelmes bőrös divánból lehet szemlőlni a vidék szépségeit.

A vetések állásáról azt lehet mondani, hogy habár a Hargitán innen jóval előbb áll a természet, de Erdély egy vidékén sem iger többet, mint a mennyit a csiki terméstől várhatni.

Az Alföldön már nagyban folyik az aratás, de külső látszatra — a mi kétségkívül csál — sokkal gyengébbnek mutatkozik, mint a székelyföldi termények.

A Tisza és Duna közötti vidék az, melyet minden székely embernek látnia kellene, hogy tanulja meg a legcsekélyebb földet is becsülni, hogy ápolja és nevelje az erdőségeket szeretettel és egész odaadással.

E két folyam közötti terület nem síkság többé, hanem apró kertekből áll. Kettőtől száz holdig terjedő területek egyenes vonalban és egyenlő távolságban legtöbbszörre ákáczfákkal vannak körülszegve, még pedig úgy, hogy a bejáratnak hagytott hely mindkét oldalon fákkal van beültetve, hol még az állatok is árnyékban hűsölhetnek. Nincs itt semmi nyoma a fapuszításnak; mindenütt a legnagyobb rend és gondosság látható, sőt bizonyos távolságban tekintélyes faiskolák vannak berendezve. Van itt mindenféle gabona, vetemény, sőt még dohány is. Nem bántja senki a másét, nem hajtja marhát és juhait a tilosba, s azért nem kell oda sem csapós, sem deszka-kerítés, hanem egy ákácfsétátér választja el egyik területet a másiktól. A békeesség, szeretet és becsületesség anyagai örököndnek e nagy kiterjedésű kertek felett.

A kölcsönös bizalom és a tulajdonjog tisztelete még az egyes falukon is látszik, hol szintén csak kerekén ültetett ákáczfák képezik a korlátot. Minden udvar egy szép kert és minden falu valóságos erdőben van. Még pedig, a mint a fiatal fákról ítélni, csak a legújabb időben fogtak a fatenyésztés rendszeres műveléséhez. Kíváncs volt, hogy e nemes törekvést mi székelyek is sajátítsuk el!

vissza. E naptól kezdve a grófnő elkezdte a szegényt játszani; cselédjeit elbocsátá, tulajdonságos egyszerűen ruházkodott; férje nem egyszer kapta rajta, a mint gyermekeinek ruháit foltozgatá; és ezt tette egy panaszos hang nélkül, de oly feltűnően, annyi negélylyel, hogy bárki észrevehette, hogy mindez guny a férj iránt; azonban Hétfalusi e kicsinyes boszút legkevésbé sem érintette; a szegénység, mely naponként különbözőnél különböző alakokban kezdett jelentkezni, elfoglalá egész lényét s fásulttá tév minden apróbb dolgok iránt.

Hétfalusi a mily könnyelműen pazarolta el vagyonát, ép oly erős lélekkel tudta tünni a szegénységet. Neje kicsinyes boszuját megvetette; egész erélylyel látott hozzá, hogy vagyonának töredékéből tisztességes nevelést adhasson gyermekeinek. Miután nevelőket többé nem tarthatott, fiát Ákóst egy nyilvános tanintézetben taníttatá, leánya Kamilla meg egy magán nevelő intézetben nyert oktatást. Hétfalusi, gyermekeit illetőleg, meg volt nyugodva, s még örvendett is, hogy anyjuk befolyása alól ki lettek szabadítva, s meg volt győződve, hogy ez csak hasznukra fog válni.

Igy mult el 5 év. Hétfalusi egy kormányválsággal kénytelen volt állásáról lemondani, s végleg visszavonult falusi jószágára. Azon-

Néhány adat az egészségtan köréből.

(Folytatás.)

Igen fontos része a háznak az alap, — fundamentum — melynek, ha azt akarjuk, hogy teljesen czélszerűen legyen építve, lyukacsosságra nézve az épület falával éppen ellenkezőnek, t. i. légemű testek és nedvesség esetében az a talajvizet s a távolabbi befertőzött helyekről is az oda háramolható ártalmas talaj-leget a falakon át szobáinkba vezetné. Tehát azért is, mert az alapnak ugy is az épület legkeményebb részének kell lenni, ha csak az építető anyagi körülményei megengedik, legbölcsebb dolog azt nem rendes téglából, annál kevésbé vegyített (t. i. égetett- és égetetlenből) vagy éppen egészen égetetlenből, hanem jó kemény természetű kőből és a fennebb említett okokból a legjobb minőségű cement-vakolattal építeni, és pedig a földszínen felül legalább egy fél méter magasságra emeltetni, hogy az épület körül levő föld szinétől a ház padlója is lehetőleg minél magasabbra essék. Az ily alapra épített háznak a nem így építettek felett azon igen fontos előnye is van, hogy ha p. o. oly helyre lenne építve, hogy tövébe, vagy, mi főleg folyók mentén nem egyszer meg szokott esni, pincejébe víz találni beütni, az ily alapra épült ház akkora romlásnak vagy éppen összeomlásnak soha. sincs ugy kitéve, mint a mások.

Annak, hogy az 1879-iki nagy vízáradás-kor Szeged városának nemcsak közönsége-sebb, hanem a legerősebbnek látszó épületei is, ha csak az ártól mentek nem voltak, majd mind összeomlottak. — a mint akkor olvastam — egyik legfontosabb oka a nem elég jó alapra s legtöbb épületnél czélszerűtlen épület-anyagból történt építkezés volt.

Láttam én olyan épületeket is, melyeknek alapja vegyesen bányakőből, meg teljesen és félig kiegészített téglából mész nélküli anyag és fővény-keverékkel volt rakva.

Meglehet, hogy ez különben tovább is tartott volna, de mert a miatt, hogy a háztulajdonos fővényességéből az eszterhéjt csatornával nem látta el, a víz a ház tövébe minden eső alkalmával befolyt, a fundamentum téglá, s főleg félig égetett téglá részei annyira meglágyultak, hogy az ember az újat beléjük üthette, minek következtében a falak a boltív feszítésének engedvén, az épület összeomlását legalább még egy időre megakadályozni nem kis költségbe került. Igen okosan tesz hát, a ki házat ilyen alapra nem építi, a mellett pedig, mielőtt elkészült, minden oldalról — ha talán bádóg csatorná-ra nem telnék — legalább egyszerű fenyőfa csatornával látja el, s ha már különben is olyan állása nem volt, a ház körüli tért any-

ban ezt a cspást nem volt képes elviselni; sulyos beteg lett. Két hét mulva már az orvosok kimondották felette a halálos ítéletet.

A grófnő s Kamilla, ki csak egy pár napja végzé a növelést, folytonosan a beteg mellett voltak, s igazán önfeláldozóan ápolák. Kamilla gyermeki szeretetből, a grófnő meg ezt is, mint egyáltalában mindent, csak kötelességérzetből tévé. Ákóst csak a napokban értesíték atyja betegségéről s megérkezését minden perczen várták.

Ő nagyméltósága már három napja vivódik a halállal; az orvos már megindulással adta tudtára a családtagoknak, hogy halála minden perczen várható. Kamillát mélyen lesújtá e hír; szívszakgató zokogással borult atyja ágyára s kezeit és arcát csókjaival és könnyeivel árasztá el. A grófnő arisztokratisz fehér arca tán egy kissé fehérebb lett s a fájdalom egy néhány hivatalos kifejezésben nyilvánult is nála, de egyetlen könny-csepp nem jött szemébe.

Késő éjjel megérkezett Ákos is s könnyei a Kamillával egyesültek.

Midőn a kastély órája éjfélét ütött, Hétfalusi valóságos belső titkos tanácsos ur megszűnt élni.

(Folytatása következik.)

nyíra feltölti, hogy a lehulló esővíz oda semmiesetre be ne rolyhasson.

Hogy mennyire tudatlan és meggondolatlan e tekintetben sok vagyonos s még ugy-nevezett tanult ember is, azon bámulni eléggé alig lehet. — Magam is akár-hány ilyent ismertem, a ki folytonosan arról panaszkodott, hogy az ő szobái milyen nedvesek, nehéz, börtönszagúak, hogy azokban minden butor, ruha és lábbeli mindig nedves és penészes. pedig hát eleget szellőztetnek. De mindezek daczára is rábeszélésemnek nem sikerült, hogy ezen okozat elhárítása végett csatornát készíttessen. Három év mulva azonban — nagy csodálkozásomra — emberem csatornát készíttetett, s kérdés-em-re, hogy miért változtatta meg előbbi gondolkodását, azt mondta: egy mérnök barátja győzte meg arról, hogy ugy lesz jól s ugyan örvend rajta, hogy tanácsára hallgatott; mert még alig mult el egy éve, hogy a tett ajánlatot végrehajtotta s a szobák levegője már olyan, a milyennek lenni kell, s most már nem penészesedik meg bennök semmi.

En gratuláltam e haladásért emberemnek éppen ugy, mint ő a történet után megérdemelte; magamban pedig elgondoltam, hogy ugy látszik, még messze van azon idő eljövetele, midőn a tanítóról a társadalom tudni fogja, hogy attól sokkal szélesebb ismeret követeltetvén, mint a mennyit töle még mindig tulszerű fizetéséhez képest várni lehetne, annál többhöz is ért.

(Folyt. köv.)

Demeter Róbert.

Színészet.

Kézdí-Vásárhely, 1885. júl. 17.

Csütörtörtökön július 16-án E. Kovács Gyula 2-ik vendégjátékául Szigligetinek „Poplavec a rab, vagy a váltóhamisítók“ című eredeti színműve adatott ismét csak kevés közönség előtt. Eredetinek mondtuk e színművet, mert a benne előforduló alakok egytől egyig eredetiből, az életből vannak merítve s különösen a főbb alakok szemünk elé állítása a szomorú erkölcsi valót juttatja eszünkbe. E jellemek közül kimagaslak egészen Poplavecz, a rab, a melyet E. Kovács Gyula ur alakított ez este s hogy minő hatással, azt elég híven leírni nem lehet. Csupa természetesség, közvetlenség, igazi élethűség tükröződött vissza játékának minden kis pontjáról; az utozán, koresmákban czellengő „éhenkórász“-t, naplopót, a társadalom magasabb rétegébe is betolakodó furfangos csalót találóbban, hűebben, jellemzetesebben visszaadva mostanában nem láttuk, mint tőle. Csak az ő mélyen behatól szelleme, izmos tehetsége képes az alakok ilyen, kifogástalanul teljes művészi kidomborítására. Különösen a dunaparti jelenete leírhatatlan hatást keltett. Nyílt jelenetben többször megtapsolták s minden felvonás végén kihívták. Hasonlóan teljes elismerésünket nyilvánítjuk a többi szereplő játéka fölött is. Mindeniknek játékáról elmondanók nagy részben dicsőítő nézetünket; erre azonban ezuttal tér szűke miatt nem terjeszkedhetünk. Egészen méltányoljuk azonban Rajz Ödön (Kövesdy) és Várady Emmának (Licht leánya) nagy szorgalomról, szerepük átértéséről, helyes felfogásáról tanuskodó játékukat s azért nekik kivételesen annyit mégis mondunk ezuttal: előre!

Összefogva: kitünő előadásban láttuk „Poplavec“-et s ismételten sajnálattal gondoltunk azokra, kik távol maradtak, s ohajtuk s kérjük e helyen közönségünket: ne fossza meg magát a valódi műélvezettől s mutassa meg, hogy, mint eddig tette, tud a művészetért lelkesülni s áldozni Thalia szép oltárára!

02.

Különfélék.

— Az „Erdélyrészi magyar közművelődési egyesület“ alakuló közgyűlése aug. 30-án és 31-én fog megtartatni. 30-án diszeloadás lesz az egyesület javára Jókai Mór prologjával és budapesti vendég művészek közreműködésével. 31-én kivilágítást fognak rendezni. Az alakuló közgyűlés után diszlakoma lesz. — Ipolyi Arnold püspök száz forinttal az egy-

let alapító tagjai közé lépett. — Az egyesület tőkéje, a rendes tagsági díjakat hat évre számítva, a 200,000 forint már meghaladja.

— **Postaügy.** A nagymélt. közm. és közl. minisztérium folyó évi jun. hó 11-én 42,688. sz. a. kelt magas rendelete alapján a nagyszabeni tek. m. kir. postaigazgatóság 3220. számú, júl. 10-én kelt rendeletével, tekintettel a helyi forgalmi viszonyokra, a vasárnapi munkaszünetet következőképp állapította meg: Hivatalos órák délelőtt 8—11-ig a kezelés minden ágának ellátásával, délután 4 ó. 30 p. 6-ig csak egyszerű és ajánlott levelek felvételével és leadásával. M. kir. postahivatal Csik-Szeredában, 1885. júl. 10.

— **Mulatság a Búdöshen.** Folyó hó 26-án a Búdös fürdő az „Erdélyrészi közm. egyesület” javára mulatság rendeztetik. Az erre vonatkozó falragasz így hangzik: „Fel a torjai Búdösbe, fel! 1885. júl. 26-án vasárnap Mária- és Anna-napi kukullorium. A torjai ujon épült diszes lövölde megnyitása, díjlövészet, tombola, panoráma, bankett, bál. Este fényes tűzijáték, a környék hegyormainak impozáns megvilágítása. Programm: 1. Reggel 8 órákor ékező vendégek fogadása zeneszó és mozsárdörög közt. 2. D. e. 10 órákor ünnepélyes megnyitása a diszes lövöldének, czéllövészet díjjal, nem potyára. 3. Déli 1 órákor bankett; toasztok csak a birság lefizetése után ereszthetők meg. 4. D. u. 4 órákor nagy népiünnepély ingyen bor és ökörsütés nélkül, versenyfutás zsákban, fára mászás; díjak: pénz és pezsgő. 5. D. u. 6 órákor nagy tombola, no ez nem ingyen, de olcsó tombola-jegyekkel lehet 1—10 frtig tárgyakat nyerni. 6. Esti 8 órákor bál, frakk, lakk és klakk kizárásával; mérsékelt belépti díj. 7. Sötét este nagyszerű tűzijáték, erre külön Budapestről érkezendő Hamary Emőd által; ez ingyen. 8. Egész napon át csekély díj mellett panoráma; Torja és vidéke művészi kivitelű képekben látható. Külön kabinetben egy Venus és egy Adonis mellszobra látható. 9. Bálban az első négyes után a panorama képei ellicizáltatnak. Venus és Adons mellszobrai nem eladók. — Kedvezőtlen idő esetében minden az erre külön készített földött salonban fog megtartatni. Jó ételek, kitűnő borok — tán még pezsgő is — lesznek kívánatra elég, és szívesen lát mindenkit ezen nagyszerű kukulloriumra a rendezőség.”

— **Halálozás.** Zaláni Bodor János felsőcsernátoni ev. ref. énekvezető és tanító élete 60-ik, boldog házassága 40-ik évében folyó hó 16-án elhunyt. Béke poraira!

— **Csak egy kézesókot akart.** Brüsszelből írják e hó 13-ról: Egész Brüsszel városa ma arról a gyönyörű és valóban megható esetről beszél, mely tegnap az antwerpeni kiállításon folyt le. A belga királyi család és Rudolf trónörökös nejével, Stefániával, antwerpeni időzésük utolsó napján a kiállítás osztrák osztályát tisztelték meg látogatásukkal; a tárlatba léptükkor a királynénak, Klementin hercegnőnek és Stefánia trónörökösnek gyönyörű szép és meglehetősen terjedelmes virágbokrétaikat nyújtották át. A trónörökösné, hogy a bokrétaát átvehesse, a legyezőjét a szomszédságában álló asztalra tette és szerencsésen ott is felejtette. Egy fiatal, szépen öltözött 10—12 éves leányka, ki a jelenetnek távoli szemlélője volt, az udvar távozása után oda rohant az asztalkához s ment a legyezővel a trónörökös-pár után és kecsesen meghajtva magát, átadta nekik az elfelejtett jószágot. Rudolf trónörökös mosolyogva tekintett a sietéstől neki pirult gyermekre és nevét kérdezte tőle. A trónörökös erre kivett az erszényéből néhány aranyat és át akarta adni a gyermeknek. De ez szinte méltatlankodva ezt válaszolta a trónörökösnek: „Köszönöm, fenséges uram, nem vagyok rászorulóva, a szülőim jómodnak.” „Hát mivel háláljam meg előzőkenységedet?” kérdezte tőle a trónörökös. A kis leány néhány pillanatig gondolkodott; aztán Stefániára vetve tekintetét, azt válaszolta: „Engedje meg, hogy fenséges nejének kezét megcsókoljam, azét a nőét, kire mi belgák valamennyien oly büszkék vagyunk és kit fenséged elvitt tőlünk.” A körülállók meglepetten hallgatták a leányka megeredt késszólását, Stefánia szemeiben könny rezdült meg s a gyermekekhez lehajolva, homlokra és ajkára csókolta.

— **Megjelent** a brassói m. kir. állami ipariskola IV. Értesítője. Összeállította Killyéni Endre, az iskola vezetője. Az értesítő elején maga az iskolavezető tollából igen ügyes értekezés van e tételtől: „Az ipar és iparos osztály fejlődése kapcsolatban a nemzetgazdaság-tan elveivel.” A tanulók száma a lefolyt tanévben 435 volt. Az iskola négy tanfolyamból, u. m. három rendes és egy előkészítő osztályból áll. Az előkészítő osztály heti 7 órával, a rendes tanfolyamok heti 9—9 órával voltak rendszeresítve. Díjszékkel kell megemlékeznünk a tanítótételt azon fűvésztanulótól, mely szerint az iskolai évről a tanfolyamokra nézve kötelezőleg, kik egy év alatt felszabadulni akarnak, munkakiállítást rendez; jövőre pedig senki az iskola igazgatóságától a felszabadulás alapjául szolgáló iskolai bizonyítványt ki nem kaphatja, ha az esetről esetre rendezendő munkakiállításban részt nem vesz. Részt vett a lefolyt tanév végén rendezett munkakiállításban 90 tanonc, kik közül többen pénzbeli jutalomban részesültek.

— **Karatán** történt a múlt napokban. Egy jámbor szász atyafi pár hordó bort vitt ki oda eladás végett. Az első nap el nem kelve bora, maga az ottani ref. pap tulajdonát képező egyik telken a szobában csendes álomra hajtá fáradt fejét, míg borát az udvaron, a szekérben hagyta. Három ifju székely atyánkfia torkát borral rég nem öntözgetvén meg, jónak vélte a kedvező alkalmat felhasználni, s míg a szász a szobában javában aludott, ők az éj sötét csendjében a hordót megfúrták s egy néhány cseberrel elemelték belőle, s jól lerészegedtek. Reggel a szász elszörnyűködve, jajgatva panaszolt a községi bíróságnál, hogy hordóját kifúrták, borát elvitték s más része kifolyt. A czímborák persze, hogy hívőrsre kerültek.

— **A gyergyősentmiklósi kir. járásbíróshoz** közelebb egy panaszlevél adatott be, melynek kúlrata következőleg szolt: „Alázatos jelentése P. A.-nak, ki az ő becsülete megkereséséért fáradoz és annak kijavításáért könyörög.”

— **Nyilvános köszönet.** Kézdivásárhelyi ev. ref. diszes egyházunk kijavítására szívesek voltak adományozni a következő t. egyháztagok: Benkő Sándor szeszgy. 10 frtot; Csicszár Mihályné, K. Csicszár József, Kovács Ferencz gyógyszer., Tóth József, Ambrus Albert, id. Dézsi Mihály 5—5 frtot; Nagy Dénes sörgy., Sinkovits Ignáczné 4—4 frtot; Kovács István pap, ifj. Dézsi Bálint 3—3 frtot; Nagy Ferencz szappanos 2 frt 60 krt; özv. Benkő Lászlóné, özv. Baka Mihályné, özv. Bene Károlyné, Szabó Géza tanító, Baló László, Turóczy Mózes, Réthi Józsefné, id. Szőcs János kereskedő, id. Szász István, Zayzon Lázár, id. Dézsi Bálint, Nagy Ézékiás, Nagy Lázár (ujuti), özv. Szabó Dánielné, Turóczy László, Szabó Róza 2—2 frtot; Dézsi János 1 frt 50 krt; Baka Lajos, Lövi József, Kovács Izránné, Bodó Áron szűcs, Benkő Dénes csizmadia, Nagy József mészáros, özv. Sebesi Józsefné, Tóth Mihályné, Nagy József szeszgyáros, Mágori Sándor, Kovács János (Ároné), ifj. Jancsó Mózes (Mózesé), Nagy György, Barthos Károly, Nagy Sándor csizmadia, id. Mágori Sámuel, özv. Kovács Dánielné, özv. Kovács Jánosné timár, Szabó Lajos (Dániel), Benkő József, Szőcs Károly tőzsdés, özv. Mágori Józsefné, Jakab István 1—1 frtot; Binder János, Rákosi Gerő, Nagy Mózes mészáros, Popovics András, Tóth Gyula, Jancsó Dani mészáros, Jancsó Károly mészáros, Mazinger Sándor 50—50 krt; Rácz Elekné, Jancsó Lajos, Bene József, Bodó Samuné, Mészáros Daniné 40—40 krt; Benkő Sándor csizmadia, Nagy András, Nagy János 20—20 krt; Pánczél Mihályné, Nagy Antal 10—10 krt. Fogadják a kegyes adakozók szíves adományaikért e helyen kifejezett leghálásabb köszönetünket. A Mindenható Isten, kitől jön minden áldás, árássa el kegyelmével, áldásával mindnyájukat s adja vissza bőségesen egyházunk javára hozott áldozataikat! Kézdi-Vásárhely, 1885. júl. 16. Székely János ref. pap, Török Bálint főgondnok, Kölönte Mózes algonalnok, Baló László h. jegyző, Balogh Gyula egyh. tanácsos.

Rövid hírek.

Sándor bolgár fejedelem igen hízolgően nyilatkozik kiállításunkról gróf Zichy Jenőhöz írt levelében, kit a bolgár Szent-Sándor-rend nagykeresztjével tüntetett ki. — **Diszalbumot** fog átnyújtani a képzőművészeti társulat Tiszta Kálmánnak, 10 éves jubileuma alkalmából. — **Ismeretlen gonosztevők** a mihálczfalvi vasúti hid (tővisi szakasz) és a vonal elágazási (0) pontja közt, vonatkisiklást akarván előidézni, deszkákat vetettek a sínekre; a vonatvezető azonban korán észre vévén a veszélyt, elhárította. — **Sárja Simon** gy.-fehérvári tanácsos, pénzügyi dologban becsületét látván veszélyeztetve, f. hó 8-án felakasztotta magát. — **A virágkiállításra**, mely az orsz. kiállítással kapcsolatban aug. 15-én fog megnyitattatni, folyó hó 25-ig fogad el bejelentéseket az igazgatóság. — **Filadelfiában** ifju emberek abban fogadtak, hogy lehetséges-e egy ottani magasabb leánynevelő intézetbe fiatal embernek bejutni. Két ifju bebizonyította, hogy lehetséges. Feldőlöztek apácáknak s így jutottak be az intézetbe, hol számos testvéri esőket osztogattak és kaptak. — **Kiállításunk** megtekintése czéljából a kolini cseh gazdasági egyesület számos tagja fővárosunkba rándul. A megérkezés vasárnap lesz. — **400 tanító** rándult Nagy-Kikindára a délmagy. tanítóegylet közgyűlésére. A város igen lelkesen fogadta vendégeit, kik onnan testületileg utaztak fel Budapestre az országos kiállítás megtekintésére. — **Czészéri vajkópüfőt** talált fel Vásárhelyi Albert. Számos előnyeire képest az ára nagyon csekély. — **Hajmeresztő** leleplezéseket tett egy londoni lap az ott uralkodó prostituczióról. Az illető lapszámokakkora érdeklődést keltettek, hogy százezerekre menő példányok keltek el belőle. A meggazdagodott kiadó a jó seft után nyugodtan néz az esetleges büntetés elé. — **Bartók Sándor** predeal szolgabíró megőrülvén, a múlt hetekben N.-Szebenbe szállították, hol a szerencsétlen ember e hó 9-én meghalt. — **Népgyűlést** tartottak az amerikai magyarok a m. hó végén, mely alkalommal nagy érdeklődés mellett megalakult a „Magyar társulat”. Amerikában jelenleg majdnem egy millió magyar van. — **Két suhancz** a Düsseldorfhoz közel fekvő U. faluban a levélhordóra rohant s annak táskáját, melyben egy 3000 márkás küldemény volt, erőszakkal elvették. — **XIII. Leó** pápa Paulai szent Vinczét a felebaráti szeretet ápolására alakult özszeres katolikus testületek különös pártfogójává nevezte ki. — **A gyógyíthatlanok** budapesti kórházának Erzsébet királyné ő felsége egy ingyen ágy felállítására megfelelő összeget ajándékozott. — **Trebitch** morva városban e napokban két szociálistát fogtak el, kiknek kiszabadítására mintegy 2000 munkás gyülekezvén össze, nagy zavargás támadt, melyet csak csendőrség és katonaság közbelépésével sikerült megszüntetni. — **Dr. Balagi Aladár** egyet. tanár a francia had- és külügyminisztérium levéltárában több száz, Magyarország történetére vonatkozó igen érdekes okiratot talált. — **Gróf Esterházy** amerikai magyar e hó 11-én érkezett az ottawai kormánygyűlésre, 20,000 magyarnak a Pacificus mentően való letelepítése iránt s a kormány 200,000 acre terjedelmű földet jelölt ki a magyarok részére a Qu'Appelle kerületben. — **Ferencz József** ő felsége lady Paget angol nagykövete közvetítésével egy igen érdekes képet ajándékozott Angliának. Az angol nemzetre nézve rendkívül nagybecsű kép tárgya: „Az angol alsóház 1793-ban.” — **A júl. 14-kén** tartatni szokott francia nemzeti ünnep az idén kevesebb diszszal folyt le, mint rendesen. [A lelkesedés az idén is nagy volt, de rendezavarás nem történt. — **Spanyolországban** folyó hó 14-én 1668 ember betegedett meg és 663 halt el kolerában. Ebből esik Madridra 4. — **Varsóban** oly nagy tüzvész dühöngött folyó hó 14-én, hogy 400 család maradt fedél nélkül s hir szerint többen áldozatul estek. — **A magyar tisztviselők** orsz. egyesülete szerdán rendkívüli közgyűlést tartott, melyen élénk vita után elhatározták, hogy a lakbértügy rendezése tárgyában kérvényt nyújtanak be a kormányhoz. — **A Teleki-könyvtárban** M.-Vásárhelytől 30,554 drb könyv van, ezek között 3 codex, 21 igen becses incunabulum, 196 régi magyar nyomtatvány. E gazdag könyvtárról az orsz. statiszt.

hiv. által készitendő könyvtár-statisztika számára részletes ismertetést készítenek. — **Aradon** a múlt vasárnap egyszerre három ember fult a Marosba. Fürdőközből egy gyerek fuldokolván, egy jelenlevő segítségére ment, kizintén elmerült. A két fuldoklót egy kerégyártó akarta kimenteni, de vesztéze, mert ő is ott lelte halálát. — **Simor** hercegprimásnak a jövő évben leendő 50 éves papi jubileuma alkalmából szülővárosa Székesfehérvár fényes ünnepélyt fog rendezni. A város elhatározta, hogy a derék főpap életnagyságu arczképe a gyülesteremben kifüggesztessék, mire nézve meg is nyerték belegyezését. — **Élve temettek** el nem rég egy török faluban egy katonát. Temetése után elfojtott nyögés hallatszott a sírből. A jelenlevők engedélyt kértek az imától a sir felhányására, de az a koránra hivatkozva megtagadta a sir bolygatását. Másnap mégis felnyitották a sirt, s a katona eltorzult arcán és fekvésén világosan látszottak az erőlködés nyomai. — **Modor** szab. kir. város polgármestere Mayer János megtébolyodott.

52-ik közlemény

a br. Szentkeresztgy Stephanie kezdeményezése folytán felállított Kézdi-Vásárhely városi és vidéki Rudolf-kórház részére tett szíves adakozásokról.

Csia György ur ivén Kovásznán: Butyka József és neje 10 frt, Csia György 10 frt.

Hadnagy Károly községi jegyző gyűjtőívén Zabola községben.

Hancsy Miklós 4 kr, Fábán Domokos 2 kr, Major János 5 kr, Császár Ferencz 4 kr, Fazakas Ferencz 5 kr, Csutak Dénes 5 kr, Csekme Ferencz 4 kr, Deák József 10 kr, Erdő László 50 kr, Fáschek Lipót 60 kr, Forgács Ferencz 10 kr, Szabó Mihály 5 kr, Bagoly József, Opra Ferencz és András 10 kr, Fejér Mihály és János 20 kr, Perdi János 20 kr, Opra György 20 kr, Kondra György és Burnyik Vaszi 10 kr, Berke Irmia 10 kr, ifj. Opra János 8 kr, Furtins János 10 kr, Szőke Ferencz 14 kr, Szász Jánosné 8 kr, Szakács Ferencz és Szőke József 14 kr, Keresztes Antal János 10 kr, Kerekes Károly és Zsidó Albert 15 kr, Csákány Zsigmond 8 kr, több egyesektől 96 lit. paszuly, 114 liter asszuszilva, 52 liter asszuszilva és paszuly, Kozma Mihály 20 liter pityóka, Kovács Bende József 2 liter lenese. Fogadják a buzgó gyűjtők és a jótékony adakozók a kórház nevében leghálásabb köszönetünket.

K.-Vásárhelytől, 1885. június 3.

Szőcs József m. p. polgármester, a kórház igazgatója.
Kovács István m. p. a kórházi igazgatóbizottság jegyzője.

Csik-Tusnád fűrdővendégeinek névjegyzéke.

Martin Kirr kenyérsütő, Brassó. A Hausenblas kereskedő, Bécs. Dobokay Ferencz miniszt. titkár, Budapest. Czárán Ede kereskedő, Győ. Sztmiklós. Lázár Menyhért ügyvéd, Gy.-Sztmiklós. P. Ciurcu kereskedő, Brassó. Zeiter József es. kir. sorhadkapitány, Udvarhely. Schüller Ottó es. kir. százados, Udvarhely. Emerich Streitenfels es. kir. őrnagy, Udvarhely. Metz N. mérnök neje, Udvarhely. Niculaj Popescu tanuló, Krajova. Fisch Lipót kereskedő, Csik-Szereda. Kossy Sándor mérnök, Fogaras. Zipera József törv. hivatalnok, Csik-Szereda. Miklósi József törv. bíró, Csik-Szereda. Vlassek Vilmos karnagy, N.-Enyed. Egán Ede min. orsz. teigazdas. felügyelő, Budapest. Khon Jákób kereskedő, Gyula-Fehérvár. Izrael Fränkel kereskedő, Bukarest. Weiss Róza magánzó, Gy.-Fehérvár. Khon Józefa magánzó, Gy.-Fehérvár. Farkas Gerő adriai biz. társ. erdélyrészi felügyelő, Budapest. Csiki Manó kereskedő, Erzsébetváros. Sebestyén Mihály főügyész, Maros-Vásárhely. Messer György kereskedő, Gy.-Sztmiklós. Flechner N. bányafőnök, Balánbánya. F. Bondy kereskedő, Bécs. S. Steinhart es. kir. szab. áll. hadn., Brassó. König Ferencz kereskedő, Budapest. Kohn Lajos kereskedő, Fuchs Ernő kereskedő, Budapest. Fejér Gergely kereskedő, Sepsisztgyörgy. Melik Sándor kereskedő, Gy.-Remete. Lerchenfeld János kereskedő, Brassó. Bär Mihály kereskedő, Brassó. Gombos Samu tanár, Sz.-Keresztur. Farkas Károly kereskedő, Hosszufalu. Bokor D. József ügynök, Brassó. Jonathan Petrescu magánzó, Bukarest. Victorine Petrescu magánzó, Bukarest. Mina Fabick

